

GIÁO DỤC LỐI SỐNG VĂN HÓA CHO SINH VIÊN TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ - KỸ THUẬT CÔNG NGHIỆP TRONG GIAI ĐOẠN HIỆN NAY THEO TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH

EDUCATION OF LIFESTYLE FOR STUDENTS AT UNIVERSITY OF ECONOMICS - TECHNOLOGY FOR INDUSTRIES FOLLOWING HO CHI MINH'S IDEOLOGY IN THE CURRENT PERIOD

Đinh Thị Cẩm Nhung

Khoa Lý luận chính trị, Trường Đại học Kinh tế - Kỹ thuật Công nghiệp

Đến Tòa soạn ngày 05/06/2020, chấp nhận đăng ngày 18/07/2020

Tóm tắt: Đổi mới, mở cửa, giao lưu và hội nhập quốc tế đã tạo điều kiện cho việc tiếp thu thêm nhiều giá trị văn hóa mới của nhân loại. Tuy nhiên, ngoài những tinh hoa văn hóa tốt đẹp, vẫn có những yếu tố văn hóa chưa tốt đã thẩm thấu vào Việt Nam, tác động xấu đến việc hình thành nhân cách, lối sống con người Việt Nam, trong đó có một bộ phận giới trẻ là thanh niên, sinh viên. Để phát huy các giá trị văn hóa tinh hoa, hình thành nên nhân cách và lối sống văn hóa lành mạnh cho sinh viên, thì giáo dục đạo đức, giáo dục lý luận Mác - Lênin giữ vai trò chủ đạo. Trong khi đó, chương trình giáo dục lý luận chính trị dù đã có sự phát triển cả về bề rộng và chiều sâu nhưng nội dung giáo dục còn mang nặng tính học thuật, chưa được chú trọng ứng dụng hiệu quả. Bài viết góp phần đưa tư tưởng Hồ Chí Minh về đạo đức, lối sống vào thực tiễn giảng dạy cho sinh viên Trường Đại học Kinh tế - Kỹ thuật Công nghiệp, hướng tới lối sống lành mạnh.

Từ khóa: Quan điểm Hồ Chí Minh, lối sống văn hóa, giáo dục lối sống.

Abstract: Innovation, opening up exchanges and international integration have facilitated the acquisition of human knowledge. However, besides the quintessence of culture, there are many anti-cultural factors, affecting the alienation of people, including young people and students. At present, the content and curriculum of political theory in general have developed both in breadth and depth. However, the education of student character in some universities is still superficial, lacking purpose, poor content, monotonous form, many places of Marxist - Lenin theory education have not been properly focused. level. One of the factors affecting human personality in general and students in particular is the leading role of education, in which Marxist - Leninist education plays an important role in building moral qualities. Individual in each student's personality. The article mentions: Applying Ho Chi Minh's point of view on cultural lifestyle education for students of the University of Economics - Industrial Engineering today.

Keywords: Ho Chi Minh perspective, cultural lifestyle, lifestyle education.

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Con người luôn luôn tồn tại trong những cộng

đồng người, ở từng quốc gia, khu vực nhất định. Ở mỗi người, phẩm chất văn hóa được biểu hiện cụ thể và rõ rệt nhất thông qua lối

sống cũng như mọi nếp sinh hoạt và quan hệ ứng xử. Lối sống bao gồm tất cả những hoạt động sống và phương thức tiến hành các hoạt động sống được một bộ phận lớn hoặc toàn thể nhóm hay cộng đồng người chấp nhận và thực hành trong một khoảng thời gian tương đối ổn định, đặt trong mối tương tác biện chứng của các điều kiện sống hiện hữu và trong các mối liên hệ lịch sử của chúng” [4; tr.271 - 278]. Lối sống được hình thành trên cơ sở những điều kiện kinh tế - xã hội nhất định, đồng thời lối sống phản ánh hoạt động của con người trong những điều kiện ấy. Ở nước ta, sau Cách mạng tháng Tám năm 1945, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã đề xuất và kêu gọi toàn dân xây dựng “Đời sống mới”. Từ sau năm 1954, cũng có nhiều nghị quyết của Đảng đề cập đến xây dựng nền văn hóa mới, đạo đức mới, lối sống mới. Trước lúc đi xa, trong di chúc, Chủ tịch Hồ Chí Minh căn dặn: “Bồi dưỡng thế hệ cách mạng cho đời sau là một việc rất quan trọng và rất cần thiết”. Người nhấn mạnh: Đảng cần phải chăm lo giáo dục đạo đức cách mạng cho họ, đào tạo họ thành những người thừa kế xây dựng xã hội chủ nghĩa vừa “hồng” vừa “chuyên”. Vì vậy, công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, chính trị tư tưởng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thanh thiếu nhi có vai trò, vị trí đặc biệt quan trọng trong việc xây dựng, củng cố tình cảm, niềm tin, bản lĩnh chính trị, qua đó xây dựng thế hệ trẻ có hoài bão, lý tưởng, khát vọng và trách nhiệm để xứng đáng làm chủ nước nhà theo Di chúc Chủ tịch Hồ Chí Minh. Tuy nhiên, phải tính từ sau năm 1986, với sự chuyển biến sâu sắc về tư duy kinh tế, văn hóa, xã hội đã tác động mạnh mẽ đến nếp nghĩ, cách làm, lối sống của tầng lớp dân cư, đặc biệt là thế hệ trẻ. Trong những năm gần đây, sự lan rộng của toàn cầu hóa và sự phát triển của nền kinh tế thị trường ở Việt Nam đã có

những ảnh hưởng cả tích cực và tiêu cực đến lối sống của sinh viên Việt Nam nói chung và sinh viên Trường Đại học Kinh tế - Kỹ thuật Công nghiệp nói riêng.

Một mặt, sinh viên trở nên cởi mở, năng động, tự lập, dám nghĩ dám làm, dám chịu trách nhiệm hơn. Mặt khác, họ lại sống lãng quên và xa dần các giá trị, đạo lý và thuần phong mỹ tục của dân tộc. Một bộ phận không nhỏ học sinh, sinh viên có suy nghĩ, tư tưởng lệch lạc, dẫn đến những hành động và việc làm trái với đạo lý truyền thống. Do đó, giáo dục để hình thành lối sống văn hóa lành mạnh, phù hợp cho sinh viên hiện nay không chỉ là nhiệm vụ quan trọng của nhà trường, của xã hội mà còn góp phần giáo dục thị hiếu thẩm mỹ cho sinh viên.

2. NỘI DUNG

2.1. Quan điểm của Hồ Chí Minh và Đảng Cộng sản Việt Nam về lối sống văn hóa và xây dựng lối sống văn hóa

Con người muốn tồn tại phải có ăn, mặc, ở, đi lại và làm việc; phải làm sao cho mỗi hoạt động đều mang tính văn hóa. Sinh thời, Hồ Chí Minh thường xuyên quan tâm đến giáo dục cán bộ, nhân dân ta nói chung và thế hệ trẻ, thanh niên, sinh viên nói riêng, trong bất cứ hoàn cảnh nào cũng lựa chọn lối sống đẹp nhất, xứng đáng với phẩm cách của con người. Lối sống mà Hồ Chí Minh xây dựng cho mọi người và cũng thể hiện ngay ở bản thân mình là lối sống có lý tưởng, đạo đức; là lối sống “mình vì mọi người, mọi người vì mình”, lối sống của những người cần kiệm liêm chính, chí công vô tư, lối sống thể hiện qua thái độ với Tổ quốc và nhân loại cũng như trong cuộc sống giản dị và lành mạnh. Vì vậy, để xây dựng lối sống văn hóa, Hồ Chí Minh yêu cầu phải sửa đổi “cách ăn, cách mặc, cách ở, cách đi lại”. Người chỉ rõ: Đối với cá nhân mỗi

người việc xây dựng lối sống mới được khái quát ở những điểm sau: Về tinh thần, cần phải xây dựng tinh thần “sốt sắng” yêu nước. Việc gì lợi cho nước, phải ra sức làm. Việc gì hại đến nước, phải hết sức tránh; phải sẵn lòng công ích; phải thực hành cần kiệm liêm chính. Về cách ăn mặc thì phải sạch sẽ, giản đơn, chất phác, chớ lượt thướt, xa xỉ, lòe loẹt. Về cách làm việc, phải siêng năng, có ngăn nắp, có tinh thần phụ trách, đã làm việc gì, thì làm cho kỳ được, làm đến nơi đến chốn. Chớ làm dối. Về cách cư xử, phải thân ái, sẵn lòng giúp đỡ, cầu thị, ham học. Trong giai đoạn hiện nay, vận dụng và phát triển sáng tạo, phù hợp quan điểm Hồ Chí Minh về xây dựng lối sống mới cho con người Việt Nam, từ Nghị quyết Hội nghị Trung ương 9 khóa XI (2014), Đảng đã khẳng định: “Trong xây dựng văn hóa, trọng tâm là chăm lo xây dựng con người có nhân cách, có lối sống đẹp, với các đặc tính cơ bản: yêu nước, nhân ái, nghĩa tình, trung thực, đoàn kết, cần cù, sáng tạo” [1; tr.17]. Nhấn mạnh sự cần thiết của việc giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống, tại Chỉ thị số 42-CT/TW của Ban Bí thư đã chỉ rõ: “Giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thế hệ trẻ luôn được Đảng, Nhà nước, gia đình, nhà trường và toàn xã hội quan tâm. Giáo dục về chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đạo đức, lối sống cho thế hệ trẻ không ngừng được tăng cường và đổi mới”, trong đó đầu tư cho giáo dục, nhất là giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thế hệ trẻ là đầu tư cho tương lai của đất nước.

Đại hội XII của Đảng với phương châm xây dựng con người phát triển toàn diện, trong đó nhấn mạnh hệ giá trị chuẩn mực của con người Việt Nam thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế: khẳng định và tôn vinh cái đúng, cái tốt đẹp, tích cực, cao

thượng; có ý thức tự trọng, tự chủ, trách nhiệm với bản thân, gia đình và xã hội, sống và làm việc theo Hiến pháp và pháp luật, phù hợp thuần phong mỹ tục, truyền thống của người Việt Nam đồng thời phải đấu tranh ngăn chặn và đẩy lùi sự xuống cấp về đạo đức xã hội, khắc phục những hạn chế của con người Việt Nam. Như vậy, có thể thấy trên cơ sở quan điểm của Hồ Chí Minh và của Đảng về xây dựng lối sống văn hóa hiện nay cần nhận thức đúng, đầy đủ tính cấp bách và tầm quan trọng của công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thế hệ trẻ đó là một nhiệm vụ quan trọng và cũng là một sự nghiệp lâu dài, gian khổ, đòi hỏi phải có quyết tâm cao của toàn xã hội và của cá nhân từng con người.

2.2. Thực trạng lối sống và việc giáo dục lối sống văn hóa cho sinh viên Trường Đại học Kinh tế - Kỹ thuật Công nghiệp hiện nay theo quan điểm Hồ Chí Minh

2.2.1. Thực trạng lối sống của sinh viên Trường Đại học Kinh tế - Kỹ thuật Công nghiệp hiện nay

Dưới tác động của nền kinh tế thị trường, của xu hướng toàn cầu hóa, lối sống của sinh viên có những biến đổi nhất định. Thực trạng lối sống và việc giáo dục lối sống nhằm xây dựng lối sống văn hóa mới cho sinh viên trong nhà trường vừa mang tính chủ quan, vừa mang tính khách quan, vừa có những ưu điểm cần phát huy vừa có những hạn chế cần khắc phục. Để có những giải pháp nâng cao hiệu quả giáo dục lối sống cho sinh viên trong nhà trường hiện nay, chúng tôi đã tiến hành khảo sát các lớp sinh viên khóa 9 và khóa 10 đang học tại trường thông qua những giờ thảo luận với câu hỏi điển hình:

Theo quan điểm cá nhân, em xác định lý tưởng, mục đích sống của em hiện nay là gì?

Trả lời câu hỏi này, có 63% sinh viên được hỏi cho rằng: mục đích sống của họ trước mắt là học tập để có kiến thức, hiểu biết và kỹ năng, để có thể đóng góp sức lực của mình vào sự nghiệp xây dựng và phát triển đất nước.

Trong khi đó, có 20% sinh viên trả lời là: Mục đích sống của mình là trở thành người giàu có.

Còn lại 17% số sinh viên được hỏi trả không có câu trả lời cụ thể. Hay nói theo các khác, họ chưa xác định được mục đích sống cho bản thân vì mãi chạy theo những yếu tố vật chất hưởng thụ bên ngoài.

Qua khảo sát sơ bộ có thể đánh giá thực trạng lối sống của sinh viên Trường Đại học Kinh tế - Kỹ thuật Công nghiệp như sau:

Đa số sinh viên đã có nhận thức về lối sống và lựa chọn lối sống phù hợp cho bản thân. Điều đáng mừng là phần lớn số học sinh, sinh viên được hỏi đã và đang ngày càng ý thức được vai trò của mình đối với xã hội. Có những giờ thảo luận cho thấy, đối với nhiều sinh viên, tiền bạc, sự giàu có không phải là mục đích sống quan trọng nhất. Đối với họ, học tập là để có kiến thức, hiểu biết và kỹ năng, để có thể đóng góp sức lực của mình vào sự nghiệp xây dựng và phát triển đất nước, đưa Việt Nam thoát khỏi nghèo nàn, lạc hậu, sánh vai với các nước trong khu vực và trên thế giới, đồng thời làm giàu cho bản thân mình và gia đình. Điều này chứng tỏ đa số sinh viên của trường đã có nhận thức rõ và đúng đắn về mục đích, lý tưởng, lối sống tốt đẹp, phù hợp với xu thế chung của toàn xã hội.

Tuy nhiên, từ khi chuyển sang nền kinh tế thị trường có sự định hướng và quản lý của Nhà nước, bên cạnh những mặt tích cực, đã xuất hiện những cách sống và lối sống xa lạ, trái với các chuẩn mực của xã hội và thuần phong mỹ tục của dân tộc. Thực tiễn chứng tỏ rằng,

một bộ phận trong sinh viên của Trường hiện nay có lối sống sa đọa, dựa dẫm, thờ ơ, vô cảm, ít quan tâm đến những người xung quanh, ít quan tâm đến cộng đồng xã hội; quan hệ giữa người với người, tình làng nghĩa xóm, lòng bao dung độ lượng trong giao tiếp, ứng xử hằng ngày của học sinh, sinh viên dường như phai nhạt đi rất nhiều và có biểu hiện của sự phân biệt giàu nghèo. Trong những năm gần đây, cùng với sự phát triển về kinh tế, đời sống vật chất của đa số học sinh, sinh viên đã khá hơn trước rất nhiều. Tuy nhiên, cùng với sự đầy đủ về vật chất, trong lối sống của học sinh, sinh viên đã và đang xuất hiện tâm lý sùng hàng ngoại, lối sống tự do kiểu phương Tây với những quan niệm về cuộc sống, về tình yêu, tình bạn không lành mạnh, trái với quan niệm đạo đức truyền thống tốt đẹp của người Việt Nam.

Có thể thấy, bên cạnh những học sinh, sinh viên có lối sống lành mạnh, học tập nghiêm túc, vẫn có không ít học sinh, sinh viên đua đòi, buông thả, học hành sa sút, có em còn sa vào các tệ nạn xã hội. Việc phân phối thời gian rồi bất hợp lý: bỏ phí quá nhiều thời gian vào việc giao lưu bạn bè, xem phim, lên mạng, đi shopping... trong khi dành cho tự học, đọc sách là quá ít (chỉ có 21% sinh viên thường xuyên tự học). Với sự phát triển của công nghệ thông tin, mạng lưới internet, game online và các trang mạng xã hội, trong lối sống của sinh viên hiện nay còn nảy sinh vấn đề sống ảo, xu hướng ngại tham gia các công tác đoàn thể, xã hội chỉ muốn tham gia các hoạt động chuyên môn đơn thuần ngày càng phổ biến.

Thực trạng trên cho thấy, trong thời gian tới, công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống cho thế hệ trẻ trong nhà trường cần phải được tiếp tục tăng cường và nâng cao về chất lượng, nhằm góp phần vào mục tiêu

xây dựng thể hệ trẻ Việt Nam giàu lòng yêu nước, tự cường dân tộc, kiên định lý tưởng độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội; có đạo đức trong sáng, ý thức tuân thủ pháp luật; có năng lực, bản lĩnh trong hội nhập quốc tế; có sức khỏe, tri thức, kỹ năng lao động, trở thành những công dân tốt, tích cực tham gia vào sự nghiệp đẩy mạnh công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa.

2.2.2. Thực trạng giáo dục lối sống văn hóa cho sinh viên Trường Đại học Kinh tế - Kỹ thuật Công nghiệp hiện nay theo quan điểm Hồ Chí Minh

Đây được xem là yếu tố quan trọng góp phần xây dựng đạo đức mới, lối sống mới cho sinh viên. Vì vậy, để nâng cao nhận thức và trách nhiệm của tuổi trẻ Nhà trường đối với sự nghiệp xây dựng và bảo vệ quê hương, đất nước, xây dựng Trường Đại học Kinh tế - Kỹ thuật Công nghiệp ngày càng lớn mạnh, xây dựng được lớp thanh niên giàu lòng yêu nước, có lối sống đẹp, có lý tưởng cách mạng,... Nhà trường đã đẩy mạnh việc giáo dục chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, triển khai những bài học lý luận chính trị cho sinh viên đầu khóa thông qua tuần học công dân đầu khóa, giữa khóa và cuối khóa; tổ chức quán triệt Nghị quyết số 02NQ/TWĐTN của Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh về “Tăng cường giáo dục đạo đức, lối sống, bồi dưỡng lý tưởng cách mạng cho thanh, thiếu niên giai đoạn 2013-2017”; triển khai thực hiện cuộc vận động “học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh,... Công tác giáo dục văn hóa đạo đức truyền thống được triển khai thường xuyên với nhiều hoạt động chính khóa và ngoại khóa. Với các hoạt động ngoại khóa như thành lập các câu lạc bộ, tham quan, dã ngoại, tình nguyện... đã trang bị cho sinh viên kỹ năng sống, nâng cao bản lĩnh chính trị,

tri thức về hội nhập quốc tế... Còn học chính khóa là những giờ học cung cấp cho sinh viên các giá trị văn hóa, trong đó giúp sinh viên hiểu được các giá trị đạo đức truyền thống của dân tộc qua một số môn học lý luận chính trị... Bên cạnh đó, những cuộc thi dành cho sinh viên như cuộc thi “Tuổi trẻ học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh”... các hoạt động trên đã nâng cao nhận thức của sinh viên về các giá trị văn hóa truyền thống, lòng tự hào dân tộc, sự tri ân đối với các thế hệ cha anh đi trước. Thông qua các hoạt động chính trị, xã hội, thực tiễn phong phú, các giá trị đạo đức truyền thống tốt đẹp của dân tộc được thanh niên, sinh viên tiếp thu, thực hiện, từng bước trưởng thành trong nhu cầu và tình cảm đạo đức, tạo cơ sở nền tảng tốt đẹp cho việc hình thành phẩm chất, những giá trị nhân cách, lối sống tốt đẹp trong họ.

Tuy nhiên, bên cạnh những thành tựu nêu trên, lối sống và việc giáo dục lối sống cho sinh viên trong thời gian vừa qua vẫn còn những mặt hạn chế. Việc tổ chức các phong trào chính trị, xã hội - thực tiễn để sinh viên tham gia vẫn còn nhiều bất cập, chưa thường xuyên, hiệu ứng của các hoạt động chưa cao. Sức hút, sức lan tỏa của phong trào sinh viên chưa mạnh, tính hấp dẫn của một số phong trào còn yếu, chưa phát huy được tính chủ động, sáng tạo của sinh viên. Các chương trình tình nguyện tại địa phương, chung sức cộng đồng... chưa thật sự đồng đều, toàn diện. Các phương tiện thông tin đại chúng như báo chí, phát thanh, truyền hình... trong Nhà trường còn thiếu.

2.3. Những giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả giáo dục lối sống văn hóa cho sinh viên Trường Đại học Kinh tế - Kỹ thuật Công nghiệp hiện nay theo tư tưởng Hồ

Chí Minh

Thứ nhất là: Kết hợp chặt chẽ giữa Nhà trường và gia đình trong giáo dục lối sống văn hóa cho sinh viên thông qua sổ liên lạc điện tử hoặc thư điện tử giữa nhà trường và gia đình.

Gia đình là nơi nuôi dưỡng hình thành nhân cách đầu tiên cho mỗi con người, là môi trường đầu tiên hình thành đạo đức cho sinh viên. Gia đình là nơi hội tụ của truyền thống dân tộc, tình yêu quê hương, đất nước, yêu thương con người được truyền từ thế hệ này sang thế hệ khác. Do đó, trong gia đình, thế hệ ông bà, cha mẹ phải làm gương về đạo đức, giữ gìn nề nếp gia phong, có lối sống mẫu mực cho con cháu noi theo. Nhà trường được xem như là gia đình thứ hai của mỗi con người, là cầu nối giữa gia đình và xã hội trong quá trình rèn luyện cá nhân. Nhà trường không chỉ dạy kiến thức, dạy nghề mà còn là nơi dạy làm người. Bên cạnh việc trang bị kiến thức chuyên môn, tay nghề Nhà trường cần quan tâm giáo dục đạo đức, lối sống khơi gợi cho sinh viên những lý tưởng cao đẹp, khát khao cuộc sống. Mỗi thầy cô là một tấm gương về đạo đức, lối sống. Tiếp tục đổi mới, nâng cao chất lượng giảng dạy và học tập các môn lý luận chính trị, đạo đức, bảo đảm thực chất, giúp học sinh, sinh viên nhận thức sâu sắc, toàn diện về chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, sống có văn hoá, nghĩa tình, phấn đấu thực hiện mục tiêu “độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội”, bồi đắp lòng yêu nước, tinh thần tự cường dân tộc, niềm tin vào sự lãnh đạo của Đảng và con đường phát triển đất nước. Bên cạnh gia đình, Nhà trường, sinh viên cũng ảnh hưởng cả mặt tích cực và mặt tiêu cực từ môi trường xã hội bên ngoài. Vì vậy, các tổ chức, đoàn thể, các ban ngành và xã hội cần quan tâm định hướng tạo môi trường thuận lợi để sinh viên phấn đấu, rèn luyện, trưởng thành.

Thứ hai là: Thông qua các hoạt động ngoại khóa góp phần nâng cao hiệu quả công tác giáo dục đạo đức, lối sống văn hóa cho sinh viên.

Cùng với việc giáo dục lối sống cho sinh viên thông qua các môn học chính khóa, việc tăng cường các hoạt động giáo dục ngoại khóa, ngoài giờ lên lớp cũng được triển khai. Thông qua các hoạt động sinh hoạt câu lạc bộ dưới nhiều hình thức sẽ giúp sinh viên hình thành kỹ năng sống và mạnh dạn hơn trong giao tiếp. Nên tập hợp, thu hút sinh viên vào các hoạt động bổ ích, thiết thực như câu lạc bộ nghiên cứu khoa học, hội thi nữ sinh thanh lịch, các hội thi khoa học, khởi nghiệp..., các cuộc thi tìm hiểu về truyền thống dân tộc và các mạng, hoạt động văn hóa thể thao, như cuộc thi: Rung chuông vàng, theo dòng lịch sử; các hoạt động thiện nguyện... Qua các hoạt động đó có thể xã hội hóa giáo dục, cá thể hóa nhân cách lối sống của sinh viên. Kêu gọi sinh viên tham gia các phong trào tình nguyện như: Thanh niên lập nghiệp và tuổi trẻ giữ nước, Thanh niên tình nguyện, Chiến dịch mùa hè xanh... Kết thúc các hoạt động Nhà trường đã tổ chức tổng kết để nêu gương, biểu dương các tấm gương xuất sắc, điển hình để khuyến khích sinh viên có lối sống tích cực.

Các hoạt động ngoại khóa thực sự đã lan toả sâu rộng trong toàn xã hội, có tác động rất tích cực đến sinh viên.

Tuy nhiên, chúng ta cần phải tiếp tục tuyên truyền sâu rộng hơn nữa về hoạt động này. Cần đẩy mạnh tuyên truyền thông qua website, thông qua phát thanh, qua bản tin nội bộ... Tăng cường giáo dục đạo đức Hồ Chí Minh trong các hoạt động ngoại khóa. Kết hợp giáo dục tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh với giáo dục truyền thống, bản sắc văn hoá Việt Nam tới sinh viên. Có thể thông qua

Hội sinh viên, liên chi đoàn các khoa để xây dựng các câu lạc bộ, đội, nhóm, diễn đàn để trao đổi, giải đáp thắc mắc các vấn đề về tư tưởng, đạo đức Hồ Chí Minh. Cần kết hợp giữa giáo dục những phẩm chất truyền thống như yêu nước, lòng nhân ái, vị tha, trung hiếu, cần, kiệm... với các giá trị đạo đức mới như chủ động, sáng tạo, tự lập, tự chủ, vượt khó.

Thứ ba là: Phát huy vai trò của Đoàn thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh, Hội sinh viên và các tổ chức trong Nhà trường. Nâng cao chất lượng tổ chức các phong trào của thanh niên, Hội sinh viên do tổ chức Đoàn, Hội các cấp phát động, nhất là các dịp kỷ niệm ngày lễ lớn, sự kiện chính trị trọng đại của dân tộc, đất nước. Đổi mới nội dung, hình thức tuyên truyền có hiệu quả các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước liên quan đến thanh niên, sinh viên gắn với việc thực hiện các chương trình mục tiêu quốc gia, chiến lược phát triển Gia đình Việt Nam, chiến lược phát triển Thanh niên Việt Nam. Chú trọng giáo dục lịch sử, truyền thống, văn hóa; khẳng định những thành tựu kinh tế - xã hội của đất nước, nhất là trong thời kỳ đổi mới và hội nhập. Tổ chức các đợt sinh hoạt chính trị trong đoàn viên, thanh niên gắn với dịp kỷ niệm các ngày lễ, sự kiện chính trị quan trọng của đất nước bằng nhiều hình thức phong phú như: diễn đàn, tọa đàm, ngày hội thanh niên, liên hoan tuyên truyền ca khúc cách mạng, xem phim lịch sử... để bồi đắp lòng yêu nước, tinh thần tự hào dân tộc, khát vọng vươn lên trong học sinh, sinh viên.

Đề cao vai trò nêu gương của cán bộ Đoàn; nhân rộng điển hình tiên tiến gắn với đẩy mạnh việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh; phát huy tinh thần tự học tập, rèn luyện, phấn đấu trong cán bộ, đoàn viên, thanh thiếu nhi. Tiếp tục đẩy mạnh, phát huy hiệu quả nội dung học tập và

làm theo tấm gương đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh trong các hoạt động. Nâng cao chất lượng đoàn viên và công tác bồi dưỡng, giới thiệu đoàn viên ưu tú cho Đảng.

Thứ tư là: Phát huy tính tích cực, tự giác của sinh viên trong Nhà trường, kết hợp học đi đôi với hành, nêu gương người tốt, việc tốt trong giáo dục lối sống văn hóa cho sinh viên. Với phương châm của đổi mới giáo dục là chuyển từ truyền thụ tri thức sang phát triển phẩm chất và năng lực.

Giáo dục phát huy vai trò tự học tập, tự tu dưỡng đạo đức, lối sống là biện pháp quan trọng giúp học sinh, sinh viên tiến bộ, trưởng thành; hình thành cho các em nhu cầu, động cơ phấn đấu, rèn luyện đúng đắn, làm cho mỗi người có ý thức làm chủ, ham học hỏi, cầu tiến bộ, vươn lên tự khẳng định mình. Đó là điều kiện quyết định kết quả rèn luyện của mỗi học sinh, sinh viên. Tạo môi trường xã hội lành mạnh để mỗi học sinh, sinh viên tự rèn luyện, tu dưỡng và học tập, hướng đến việc hình thành và phát triển những phẩm chất sống yêu thương, có trách nhiệm và sống tự chủ, từ đó xác định rõ trách nhiệm trước Tổ quốc và nhân dân, sống có lý tưởng, có hoài bão, khát khao vươn tới cái mới, cái tiến bộ.

Thứ năm là: Nhà trường nên chú trọng hơn nữa giáo dục bằng hành động, qua thực tiễn các phong trào của Đoàn Thanh niên và Hội sinh viên cùng các Câu lạc bộ. Trong thời gian tới, các đoàn thể phải nỗ lực phát huy thanh niên xung kích trong tập trung triển khai 3 phong trào hành động cách mạng: “Thanh niên tình nguyện”, “Tuổi trẻ sáng tạo”, “Tuổi trẻ xung kích bảo vệ Tổ quốc” trong toàn trường nhằm thu hút sự tham gia tích cực của sinh viên. Tiếp tục triển khai 3 chương trình đồng hành với thanh niên: “Đồng hành với thanh niên trong học tập”; “Đồng hành với thanh niên khởi nghiệp, lập nghiệp”; “Đồng

hành với thanh niên rèn luyện và phát triển kỹ năng trong cuộc sống, nâng cao thể chất, đời sống văn hóa tinh thần”, góp phần phát triển thanh niên toàn diện, khẳng định vai trò của Đoàn thanh niên và Hội sinh viên trong bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của thanh niên. Thu hút, tập hợp, giáo dục thanh niên qua phong trào góp phần phát huy tính tích cực chính trị – xã hội của sinh viên, tạo môi trường thực tiễn rộng lớn, phong phú để giáo dục, rèn luyện sinh viên ngày càng có đạo đức và lối sống tích cực hơn nữa.

Thứ sáu là: Nhà trường nên chú trọng chăm lo củng cố xây dựng tổ chức Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh, Hội sinh viên, các câu lạc bộ của Trường thực sự vững mạnh về tư tưởng chính trị, tổ chức và hành động, xứng đáng là đội dự bị tin cậy của Đảng Cộng sản Việt Nam. Trong đó, coi trọng công tác đào tạo cán bộ đoàn, đào tạo đội ngũ kế cận của Đảng, xây dựng đội ngũ cán bộ đoàn tiên phong, bản lĩnh, có tinh thần đổi mới, dám nghĩ, dám làm, năng động và sáng tạo, không suy thoái về chính trị, tư tưởng, đạo đức lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”. Chú trọng nâng cao chất lượng đoàn viên, nhất là chất lượng tư tưởng chính trị và tính tiên phong, bản lĩnh của thanh niên. Tuyên truyền, giáo dục nâng cao nhận thức chính trị tư tưởng cho đoàn viên, thanh niên về Đảng; tổ chức cho cán bộ, đoàn viên, thanh niên tích cực đấu tranh bảo vệ Cương lĩnh chính trị, đường lối của Đảng; tham gia góp ý xây dựng Đảng, xây dựng chính quyền, phòng chống tham nhũng, lãng phí, góp ý đảng viên, phòng chống suy thoái về đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ với hình thức phù hợp, góp phần thực hiện thành công

Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII của Đảng. Tiếp tục triển khai các giải pháp thực hiện cuộc vận động “Đoàn viên phấn đấu trở thành đảng viên Đảng Cộng sản Việt Nam”, Đoàn trực tiếp rèn luyện đảng viên trẻ, cung cấp cán bộ trẻ cho Đảng.

3. KẾT LUẬN

Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn là tấm gương sáng ngời về đạo đức cách mạng để cho mỗi cá nhân chúng ta học tập và noi theo. Sinh thời, chủ tịch Hồ Chí Minh đã nhấn mạnh: quá trình xây dựng lối sống mới cũng là quá trình làm cho lối sống mới dần dần trở thành thói quen ở mỗi người, thành phong tục tập quán của cả một cộng đồng, trong phạm vi một địa phương hay mở rộng ra cả nước.

Trong công cuộc đổi mới hiện nay, lối sống mới mà Đảng và nhân dân ta hướng đến xây dựng là lối sống phải kế thừa được các giá trị văn hóa truyền thống dân tộc đồng thời tiếp thu, tiếp biến những tinh hoa văn hóa nhân loại. Sinh viên là những người năng động, trẻ trung, sáng tạo luôn hướng đến cái mới. Trong bối cảnh hội nhập quốc tế hiện nay, lối sống của sinh viên có nhiều biến đổi theo hướng tích cực (tiếp thu giá trị mới, hiện đại), vừa theo hướng tiêu cực (có những biểu hiện không phù hợp với các chuẩn mực luật pháp và đạo đức, với các giá trị truyền thống của dân tộc). Việc giáo dục để hình thành lối sống lành mạnh, phù hợp cho sinh viên hiện nay không chỉ là một nhiệm vụ của gia đình, nhà trường, của xã hội mà còn góp phần giáo dục thị hiếu thẩm mỹ cho sinh viên. Bởi lẽ, trong lối sống con người thể hiện nhận thức, thái độ và hành vi về cái “chân, thiện, mỹ”.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] Ban Tuyên giáo trung ương (2014), Tài liệu học tập Nghị quyết và một số chủ trương của Hội nghị lần thứ IX Ban chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam, NXB Chính trị Quốc gia Sự thật, Hà Nội.
- [2] Hà Nhật Thăng (2016), Đạo đức giáo dục đạo đức, NXB Đại học Sư phạm, Hà Nội.
- [3] Hồ Chí Minh toàn tập (2011), tập 5, NXB Chính trị Quốc gia Sự thật, Hà Nội.
- [4] Phạm Hồng Tung (2007), Nghiên cứu về lối sống, Một số vấn đề về khái niệm và cách tiếp cận, Tạp chí khoa học Trường Đại học Quốc gia Hà Nội, Khoa học Xã hội và nhân văn, số 23.
- [5] lyluanchinhtri.vn/home/index.php/daotao-boi-duong/item/1373-vai-tro-cua-giao-ducdao-duc-trong-xay-dung-nhan-cach-sinh-vienhien-nay

Thông tin liên hệ: **Đinh Thị Cẩm Nhung**

Điện thoại: 0976196161 - Email: dtcnhung@uneti.edu.vn

Khoa Lý luận Chính trị, Trường Đại học Kinh tế - Kỹ thuật Công nghiệp.

